

[nrc.nl](https://www.nrc.nl)

KPMG dreigt meegesleept te worden in corruptieschandaal

Bram Vermeulen 14 september 2017 om 21:04

5-6 minuten

Bell Pottinger is uitgespind. Meer dan 32 jaar polijstte het grootste PR-bureau van het Verenigd Koninkrijk de imago's van de hoogste bidders van over de hele wereld, politici, bedrijven, beroemdheden. Van Thatcher tot de familie Assad, van Londen tot Pretoria. Maar de eigen imago-schade bleek deze week zo groot dat het nu op omvallen staat. Zelfs de poging om het bedrijf te elfder ure te verkopen, mislukte. Allemaal het werk van een paar standvastige anti-corruptie strijders in Zuid-Afrika, die nu hun pijlen richten op nog twee grote namen: accountantsfirma KPMG en adviesbureau McKinsey.

Net als Bell Pottinger, namen KPMG en McKinsey opdrachten aan van het omstreden bedrijf in handen van de Indiase Gupta-familie, die nauw verweven is met president Jacob Zuma en zijn kabinet. De Gupta's worden ervan beschuldigd hun goede contacten met Zuma en zijn zoon Duduzane te hebben gebruikt voor het verkrijgen van tal van contracten. Hun invloed gaat zo ver dat ze zelfs konden meebeslissen over benoemingen van bewindslieden, of hun ontslag. Duduzane Zuma werkt voor het bedrijf van de Gupta's, Oakbay.

Voor ruim 100.000 euro per maand probeerde PR-bureau Bell Pottinger het aanzien van Oakbay te beschermen terwijl de bewijzen tegen de Gupta's zich opstapelden. Via mediabedrijven in handen van de Gupta's bekookte Bell Pottinger een campagne tegen „*white monopoly capital*” en de witte dominantie over de Zuid-Afrikaanse economie. Toen oppositiepartij Democratische Alliantie een klacht indiende tegen deze hetze bij de branchorganisatie voor pr-bedrijven in Londen, schorste de Public Relations and Communication Association Bell Pottinger voor 5 jaar. De CEO van het bedrijf trad af en nadat grote klanten als de HSBC-bank hun banden verbraken met hun vaste spindokter, moest het in de uitverkoop.

Oproep de banden te verbreken

Maatschappelijke organisaties in Zuid-Afrika hebben bedrijven nu opgeroepen ook hun banden te verbreken met accountantsbureau KPMG, de multinational met het hoofdkantoor in Amstelveen. KPMG deed sinds 2008 de boekhouding voor 36 verschillende bedrijven en organisaties die gelinkt zijn aan de Gupta's. Tegelijkertijd heeft de actiegroep Corruption Watch aangekondigd het Amerikaanse ministerie van Justitie te willen vragen om een onderzoek naar adviesbureau McKinsey.

Volgens uitgelekte emails adviseerde McKinsey het bedrijf Trillian Capital Partners, dat in handen is van de Gupta's. De journalisten van twee Zuid-Afrikaanse onderzoekscollectieven kwamen er achter dat McKinsey en Trillian samen meer dan 100 miljoen euro aftroegden van het staatslektricitetsbedrijf Eskom.

Eskom wordt al jaren geplaagd door grote financiële problemen én zeer frequente dagelijkse stroomonderbrekingen. Afgelopen juli gaf

het bedrijf toe 1,6 miljard rand (100 miljoen euro) te hebben betaald aan McKinsey en hun Gupta-partner, „voor advies”. Eskom was van plan nog een half miljard euro extra te betalen aan de twee bedrijven voor advies over de aankoop van Russische kernreactoren.

Bedrijven gelinkt aan de Gupta's lobbyen volgens verschillende onderzoeksrapporten actief voor Russische kernreactoren, ook al waarschuwen talloze experts dat zo'n deal onbetaalbaar en onnodig is.

Bekijk hieronder een interview met Bell Pottinger:

McKinsey stopte in juli met zijn werk voor Eskom en zegt inmiddels een intern onderzoek te zijn gestart naar de beschuldigingen.

KPMG verdedigt zichzelf ook met „intern onderzoek” naar de deals met de Gupta's. Maar actiegroepen en oppositiepartij

Democratische Alliantie willen bloed zien. „KPMG loopt het risico de Bell Pottinger te worden onder de accountants”, zegt actiegroep Save SA op haar website. „KPMG kan niet de verantwoordelijkheid van zich afschudden met een excuusje of de belofte van een intern onderzoek. Hun vingerafdrukken zitten over het hele keizerrijk van de Gupta's.”

Het Duitse softwarebedrijf SAP wordt óók genoemd. Dat schorste in juli vier managers omdat ze commissies zouden hebben betaald aan het bedrijf gelinkt aan de Gupta's en Duduzane Zuma. Ook SAP zegt die betalingen nu te onderzoeken.

De bemoeienis van de Gupta's met de regering van president Zuma is niet langer slechts een Zuid-Afrikaans probleem. Liefst twee ministers van Financiën moesten het veld ruimen omdat ze de invloed van de Gupta's op regeringsbeleid probeerden in te perken.

De pogingen van oppositiepartijen, maatschappelijke organisaties en ook ANC-ministers om die praktijken te stoppen hebben tot nu toe geen effect gehad.

President Zuma overleefde liefst acht moties van wantrouwen in het parlement. Maar nu de multinationals verbonden met de Gupta's beseffen dat Zuid-Afrikaanse schandalen hun internationale reputaties ernstig schaden, staan de tegenstanders van Zuma plots op voorsprong.